

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ МИКОЛАЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО»**

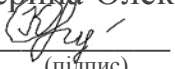
**ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНОГО
ТА ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ**

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ»**

освітньо-професійний ступінь	<u>фаховий молодший бакалавр</u>
галузь знань:	<u>07 Управління та адміністрування</u> <u>12 Інформаційні технології</u> <u>08 Право</u> <u>23 Соціальна робота</u> <u>11 Математика та статистика</u>
спеціальності:	<u>072 Фінанси, банківська справа та страхування</u> <u>123 Комп'ютерна інженерія</u> <u>081 Право</u> <u>231 Соціальна робота</u> <u>113 Прикладна математика</u>

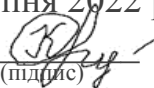
Програму розроблено та внесено: ВСП «Фаховий коледж Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського»

Розробник: Мікрюкова Катерина Олександрівна, викладач вищої категорії,
кандидат філологічних наук Мікрюкова К.О.
(підпис) (прізвище, ініціали)

Програма затверджена на засіданні циклової комісії з економіко-гуманітарного та загальноосвітнього напрямку підготовки.

Протокол № 8 від «30» серпня 2022 року

Голова циклової комісії

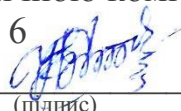

(підпис)

Мікрюкова К. О.
(прізвище, ініціали)

Програму погоджено навчально-методичною комісією коледжу

Протокол від «31» серпня 2022 року № 6

Голова навчально-методичної комісії

(підпис)

Сахарова О.М.
(прізвище та ініціали)

Вступ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» складена Мікрюковою К.О. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахових молодших бакалаврів спеціальностей 231 Соціальна робота, 123 Комп'ютерна інженерія, 081 Право, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 113 Прикладна математика.

Предметом вивчення курсу «Українська мова за професійним спрямуванням» є сучасна українська літературна мова професійної сфери.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

1.1. Мета навчальної дисципліни: ознайомити студентів із основами культури мовлення, виявити специфіку функціонування усної та писемної форми професійного мовлення, вільно володіти лексичними багатствами української мови, зокрема термінологічним потенціалом обраного фаху, виробити навички оформлення сучасних ділових паперів, ознайомитися з особливостями наукового стилю та його засобами у професійному спілкуванні.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

1. Оволодіти культурою усного й писемного ділового мовлення, навичками професійної мовленнєвої діяльності.

2. Опанувати українську мову за професійним спрямуванням на граматичному рівні

3. Дотримуватися правил професійного мовленнєвого етикету.

4. Навчити укладати різні види документів.

5. Удосконалити уміння працювати з допоміжною словниково-довідниковою літературою.

6. Активно працювати над удосконаленням навичок перекладу тексту офіційно-ділового стилю.

7. Редагувати власне й чуже ділове мовлення.

Міждисциплінарні зв'язки: теоретико-методологічною базою вивчення цієї дисципліни є такі навчальні дисципліни, як: «Українська мова», «Іноземна мова за професійним спрямуванням».

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності	Спеціальні компетентності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»			
РН01. Знати свої права як члена суспільства, розуміти цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України. РН02. Володіти державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності. РН06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній	здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів фінансової науки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести	ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій,	СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність, згідно з вимогами законодавства. СК6. Здатність скласти й аналізувати фінансову звітність. СК10. Здатність здійснювати ефективні комунікації між фахівцями і користувачами послуг у сфері

<p>діяльності для розв'язання професійних завдань.</p> <p>РН 08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.</p> <p>РН 13. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації до фахівців і користувачів послуг у сфері фінансів, банківської справи та страхування для досягнення спільної мети.</p> <p>РН 15. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань.</p>	<p>відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях</p>	<p>використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>	<p>фінансів, банківської справи та страхування.</p>
---	--	--	---

113 «Прикладна математика»

<p>РН10. Презентувати результати своєї роботи фахівцям і нефахівцям аргументуючи власну позицію.</p> <p>РН11. Здійснювати пошук та збір необхідної інформації у наукових, технічних, довідникових та інших ресурсах, оцінювати та аналізувати цю інформацію.</p> <p>РН13. Спілкуватись усно та письмово з професійних питань українською та іноземною мовами.</p> <p>РН14. Дотримуватись кодексу професійної етики, застосовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу</p>	<p>здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в галузі прикладної математики або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів математичних наук та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях</p>	<p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки й технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>	<p>СК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, пов'язаної із методами прикладної математики та їх застосуванням для дослідження різноманітних процесів та систем.</p> <p>СК12. Здатність знаходити творчі рішення та відповіді на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми прикладної математики на основі ідентифікації та застосування даних.</p> <p>СК13. Здатність ефективно</p>
--	--	--	--

<p>життя. РН15. Реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства. РН16. Комунікувати та взаємодіяти з колегами, партнерами та/або фахівцями з інших спеціальностей.</p>		<p>ЗК3. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p>	<p>взаємодіяти з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розв'язання типових задач прикладної математики.</p>
--	--	---	--

123 «Комп'ютерна інженерія»:

<p>РН5. Дотримуватись кодексу професійної етики, застосовувати і використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя. РН10. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для розв'язання задач комп'ютерної інженерії. РН13. Обґрунтовувати прийняті рішення, оцінювати, оформляти та представляти результати професійної діяльності згідно з діючою нормативною документацією. РН16. Спілкуватись усно та письмово з професійних питань українською та іноземною мовою.</p>	<p>здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в галузі інформаційних технологій в процесі професійної діяльності або навчання, що вимагає застосування методів і технологій комп'ютерної інженерії та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності, здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях</p>	<p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>	<p>СК1. Здатність застосовувати законодавчу та нормативно-правову базу, а також державні та міжнародні вимоги, практики і стандарти з метою здійснення професійної діяльності в галузі інформаційних технологій. СК9. Здатність оформляти отримані робочі результати у вигляді презентацій, науково-технічних звітів.</p>
--	---	--	--

		<p>ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК7. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p>	
231 «Соціальна робота»:			
<p>РН 1. Здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації для розв'язання професійних завдань.</p> <p>РН 2. Володіти державною та іноземною мовами у професійній діяльності.</p> <p>РН 3. Розв'язувати типові задачі в професійній діяльності.</p> <p>РН 8. Вести документацію з організації соціального обслуговування та допомоги, обліку та звітності.</p>	<p>здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів соціальної роботи, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях</p>	<p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Здатність</p>	<p>СК 3. Здатність вести документацію під час виявлення потенційних отримувачів соціальних послуг.</p> <p>СК 10. Здатність до соціальної взаємодії у професійній сфері.</p> <p>СК 12. Здатність дотримуватися етики професійного спілкування і стандартів соціальної роботи.</p>

		використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	
081 «Право»			
<p>РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.</p> <p>РН7. Узгоджувати план власного дослідження і самостійно формувати матеріали за визначеними джерелами.</p> <p>РН8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для засвоєння складних питань з певної теми.</p> <p>РН10. Вільно володіти письмовою та усною державною мовою, правильно вживаючи правничу термінологію.</p> <p>РН11. Викладати матеріал з певної проблематики таким чином, щоб розкрити зміст основних питань.</p> <p>РН12. Відтворювати зміст, демонструючи розуміння з основних професійних та суспільних тем.</p> <p>РН16. Працювати в групі як учасник, формуючи власний внесок у виконання завдань групи.</p>	<p>здатність розв'язувати складні юридичні задачі та ситуаційні кейси у професійній діяльності, використовувати навички правотворення та правозастосування в суміжних сферах знань.</p>	<p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p>	<p>СК 7 Володіння юридичною термінологією та юридичною технікою, здатність правильно відтворювати результати професійної діяльності в юридичній та іншій документації.</p> <p>СК 15 Навички логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p> <p>СК-16 Навички консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.</p>

Мова навчання – українська.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **90 годин / 3 кредити ECTS.**

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Усна форма української мови (за професійним спрямуванням)

Тема 1. Українська мова – державна мова України. Норми сучасної української літературної мови. Стилї сучасної української мови. Призначення та особливості офіційно-ділового стилю.

Тема 2. Професійна комунікація. Спілкування і комунікація. Спілкування як інструмент професійної діяльності. Ділове спілкування. Види усного спілкування. Типи і форми професійного спілкування. Види публічного мовлення. Комунікативна професіограма фахівця.

Тема 3. Риторика як наука. Основоположні розділи класичної риторики. Основні роди, види і жанри красномовства.

Тема 4. Публічне мовлення. Види публічних виступів (доповідь, лекція, різновиди промов тощо).

Кредит 2. Писемна форма української мови (за професійним спрямуванням)

Тема 1. Документ. Критерії класифікації документів. Специфічні функції документа. Реквізити та формуляр документа. Правила оформлення сторінки. Вимоги до укладання документа. Критерії класифікації документів.

Тема 2. Вибір слова в документі. Поняття вмотивованості вибору слова у професійному мовленні. Книжні слова. Урочиста лексика. Емоційна лексика. Синоніми. Пароніми. Слова іншомовного походження. Основні правила їх використання. Канцеляризми. Мовні штампи. Фразеологізми. Шляхи виникнення. Неологізми. Скорочення слів та словосполучень. Види скорочень.

Тема 3. Вибір граматичної форми слова. Іменник. Прикметник. Займенник. Числівник. Дієслово. Особливості синтаксису української мови (за професійним спрямуванням).

Кредит 3. Науковий стиль та професійне мовлення

Тема 1. Науковий стиль і його засоби у професійному спілкуванні. Становлення і розвиток наукового стилю.

Тема 2. План, теза, конспект як важливі засіб організації розумової праці. Стаття як самостійний науковий твір.

Тема 3. Українська термінологія в професійному спілкуванні. Термін та його ознаки. Загальнонаукова, міжгалузєва та вузькоспеціальна термінологія. Українські електронні термінологічні словники.

3. Рекомендована література

Базова

1. Волошинова М. О. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. для студ. денного відділення спец. нефілол. профілю. Старобільськ : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2020. 110 с.
2. Гажук-Котик Л. Г. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2018. 120 с.
3. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2017. –624 с.
4. Желязкова В.В., Каленюк С.О., Мікрюкова К.О. Українська мова за професійним спрямуванням: навчально-методичний посібник. Миколаїв:СПД Румянцева, 2021 . 154 с .
5. Рускуліс Л. В.,Зайцева Т. А. Українська мова (за професійним спрямуванням): навчальний посібник. Миколаїв: Іліон, 2014. 306 с.
6. Мозговий В. Українська мова у професійному спрямуванні: навч. посіб.

Київ: Центр учбової літератури, 2019. 590 с

7. Павлик Н. Українська мова (за професійним спрямуванням): навч. посіб. Мелітополь: Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2020. 170 с.

Допоміжна література

1. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19> .

2. Літвінова І. М., Котукова Т. В. Українська мова для іміджу та кар'єри. Харків: Ранок, 2019. 160 с.

3. Семеренко Г. В., Литвин Л. П. Українська мова за професійним спрямуванням: теорія і практика: навчальний. посібник. Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2016. 424 с.

4. Струганець Л. В. Динамічні процеси у лексичному складі української мови: методичні рекомендації. Тернопіль: Вектор, 2016. 47 с.

5. Струганець Ю. Б. Самостійна робота з курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)»: методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2018. 94 с

6. Український правопис. Київ: Наук. думка, 2019. 392 с.

Інформаційні ресурси

1. www.mova.info (Лінгвістичний портал «Мова»)

2. www.novamova.com.ua (Проект розвитку української мови)

3. www.pravopys.net (Український правопис)

4. <http://ukrslovo.kiev.ua/> (Український портал)

5. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua> (Словники України)

6. www.rozum.org.ua (Словники он-лайн)

7. www.r2u.org.ua (Російсько-українські словники)

8. <http://slovo.ridne.net> (Електронні версії словників термінографічної серії Слово Світ)

9. <http://www.slovnyk.net> (Великий тлумачний словник сучасної української мови)

10. <http://r2u.org.ua> ; <http://krym.linux.org.ua> (Академічний російсько-український словник за ред. А. Кримського)

11. <http://www.rosukrdic.iatp.org.ua> (Російсько-український словник сталих виразів)

12. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm> (Українська мова : Енциклопедія)

13. Мікрюкова К.О. Зміст курсу «Українська мова». Персональний Web – ресурс викладача. Інтернет – ресурс. – <http://moodle.mdu.edu.ua/course/view.php?id=3924>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання:

Залік (5 семестр).

5. Засоби діагностики успішності навчання:

Поточне усне опитування, тести проміжного контролю, оцінювання завдань самостійної та індивідуальної роботи. Підготовка та захист проєктів і презентації. Реферат. Контрольні роботи.